

Kommunstyrelsens förvaltning
Tillväxt- och kommunikationsenheten
Raisa Holm, Minoritetssamordnare
0171-658 768
raisa.holm@habo.se

Minnesanteckningar från sverigefinskt samrådsmöte 2024-04-18

Mötesdeltagare: Karin Borgström, förvaltningschef, vård- och omsorgsförvaltningen, Håbo kommun; Johnny Eriksson, biträdande kommundirektör, Håbo kommun; Eila Glader, Håbobo; Raisa Holm, minoritetssamordnare, Håbo kommun; Hannele Holmberg, minoritetssamordnare, lärare i finska, Håbo kommun; Minna Hämäläinen, kommunvägledare, Kontaktcenter, Håbo kommun; Orvokki Kanto, volontär, ledare för pensionärer, vice ordförande, Bålsta Finska Förening; Anneli Keski-Pukkila, Håbobo; Aili Korhonen, Håbobo; Kari Kvist, vice ordförande, Bålsta Finska Förening; Kirsti Kvist, Håbobo; Seija Marjakangas, Håbobo; Mari Niemi, Håbobo; Teija Rissanen, Håbobo; Jan-Erik Ruotsalainen, Håbobo; Mervi Tähtinen, Håbobo; Arvo Väisänen, Håbobo; Marja-Leena Väisänen, Håbobo; Catherine Öhrqvist, kommunstyrelsens ordförande, Håbo kommun

Via länk: Mikko Peltola, Svenska kyrkan; Ida-Maria Rydberg, tillväxt- och kommunikationschef, Håbo kommun

1. Mötets öppnande

Kommunstyrelsens ordförande Catherine Öhrqvist (M) öppnar mötet och hälsar deltagarna välkomna till årets andra sverigefinska samrådsmöte.

2. Godkännande av förgående samråds mötesanteckningar

Minnesanteckningar från föregående möte godkänns och läggs till handlingarna.

3. Övriga frågor till ärendelistan

En övrig fråga anmäls och diskuteras vid punkt 13: Enkät om det finska språket i Sverige som genomförs av Institutionen för språk och folkminnen (ISOF).

4. Äldrevård på finska: Karin Borgström, förvaltningschef, vård- och omsorgsförvaltningen och Jari-Matti Heikkinen, verksamhetscontroller, vård- och omsorgsförvaltningen, ger en uppdatering av läget och berättar om planeringen framåt

Karin Borgström, förvaltningschef för vård- och omsorgsförvaltningen i Håbo, berättar att det nu är bekräftat att äldreboendet Pomona kommer att rustas upp. Planen är att en av avdelningarna kommer att ha en finsk inriktning, enligt ett beslut fattat av kommunstyrelsen. Upprustningen av Pomona planeras att vara klar våren 2026. Borgström berättar att man önskar att inkludera den sverigefinska minoriteten i planeringsarbetet av den finska avdelningen för att få till den ”finska känslan”.

Rekrytering av finsktalande personal är svårt, trots att det som anställd i Håbo ses som meriterande att vara finskspråkig, berättar Karin Bergström. Inför öppnandet av den finska avdelningen planeras det därför att erbjuda personalen kurser i vårdfinska.

När renoveringen av lokalerna vid Pomona är klar, kommer Träffpunkten på Pomona ha tillgång till större lokaler. Borgström öppnar för att det i framtiden ska anordnas även öppen verksamhet på finska.

En samrådsdeltagare frågar vilket stöd anhöriga till finsktalande brukare har tillgång till. I Håbo kommun finns det en anhörigkonsulent och ombudsman för äldre och funktionsnedsatta. Båda kan nås via Kontaktcenter.

5. Kontaktcenter informerar

Den finsktalande kommunvägledaren, Minna Hämäläinen, uppmuntrar samrådsdeltagarna till att använda det finska knappvalet när man ringer in till kommunen. Hon påminner också om IT-caféet för seniorer, där man även kan få hjälp på finska.

6. Sverigefinskt sommarläger och verksamhet för barn och unga

Håbo kommun, del av finskt förvaltningsområde, planerar i samarbete med Enköpings kommun, Bålsta Finska Förening och Studieförbundet Vuxenskolan att anordna månadsvis verksamhet för sverigefinska barn och ungdomar, samt anordna ett tvådagars finskt språkläger i Håbo i juni 2024. Projektet kommer att finansieras med medel från Institutionen för språk och folkminnen (ISOF) som Studieförbundet Vuxenskolan har ansökt om och beviljats. Studieförbundet Vuxenskolan har anställt två sverigefinska ungdomar från Håbo, som under våren kommer att delta i redan planerade evenemang och anordna aktiviteter för barn och unga. Ungdomsledarna har även en viktig roll i planeringen och genomförandet av sommarlägret den 13 och 14 juni. Till hösten planerar och genomför de egna aktiviteter för sverigefinska barn och unga.

Planeringen av sommarlägret pågår. Sverigefinska barn och ungdomar kommer att få möjligheten ta del av finsk kultur i form av musik, mat, pyssel, lekar och spel som boboll. Anmälan till lägret öppnas den 6 maj 2024.

Projektet med ungdomsledarna kommer att pågå fram till årsskiftet med uppehåll under sommaren.

7. Sommarutflykt

Det har kommit in ett önskemål från den finska läsecirkeln att göra en utflykt till Nordiska museet och utställningen *Nordbor* som pågår just nu. Minoritetssamordnaren föreslår, att det ska göras en sommarutflykt till Nordiska museet som är öppen för alla. Samrådsdeltagarna ställer sig positivt till idén.

8. Sommarjobb hos finskt förvaltningsområde

Håbo kommun, del av finskt förvaltningsområde har annonserat efter finsktalande sommarjobbare. Ansökan till sommarjobb var öppen från 1 mars till och med 22 mars och resulterade i en ansökan. Sommarjobbaren kommer att börja sin två veckor långa anställning på sommarlägret den 13 och 14 juni och arbeta med att skapa innehåll till sociala medier och på det sättet göra sverigefinska ungdomarnas röster hörda.

9. Minoritetssamordnarnas studieresa till Axevalla

Minoritetssamordnarna planerar en studieresa till Axevalla folkhögskola i augusti 2024. Axevallas sommar är ett sverigefinskt kulturevenemang som anordnades för första gången år 1986. Syftet med

studieresan för samordnarna är att samla på sig inspiration inför kommande aktiviteter och evenemang. Axevallas sommar är ett bra tillfälle att träffa representanter för den sverigefinska minoriteten från hela landet, utbyta erfarenheter och skapa kontakter.

10. Fika på finska

Till hösten planeras det ytterligare språkrevitaliserande aktiviteter. Fika på finska är en samtalsgrupp för alla åldrar, där alla har möjlighet att stärka och öva på det finska språket utifrån olika samtalsämnen. Projektet planeras att genomföras i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan i Uppsala län och Håbo bibliotek. Samrådet ställer sig positivt till förslaget och minoritetssamordnaren fortsätter att undersöka förutsättningar till att genomföra projektet. Mer information kommer att publiceras på kommunens hemsida innan sommaren.

11. Utvärdering av verksamheter och arrangemang

Sverigefinnarnas vecka i februari bjöd på olika aktiviteter och evenemang:

- 16 personer såg filmen *Kupla / Bubblan* på Bio Borgen den 14 februari.
- Den 17 februari anordnades det en workshop i finska vaggvisor på Håbo bibliotek där 11 personer deltog.
- IT-café för seniorer på Träffpunkt Pomona den 19 februari erbjöd enklare IT-utbildning även för finskspråkiga seniorer.
- Sverigefinnarnas dag den 24 februari firades traditionsenligt med att sverigefinnarnas flagga hissades vid kommunhuset. Det bjöds på fika och underhållning i form av en konsert ”Med rätt att drömma” av Heidi Lehto och Raimo Pajunen. 30 personer deltog.

Ytterligare två finska filmer har visats på Bio Borgen i Bålsta sedan Sverigefinnarnas vecka i februari: 13 personer som kom för att se filmen *Fyra små vuxna* den 13 mars och 23 personer såg filmen *Spede – för att det är roligt* den 17 april. Båda filmerna visades på Bio Borgen i Bålsta klockan 18.00 och var textade till svenska.

Den finska läsecirkeln har träffats två gånger hittills i år och ytterligare två träffar återstår under våren. Till hösten fortsätter läsecirkeln.

Våga tala finska-kursen har träffats fyra gånger hittills i år och har sin våravslutning den 20 april. Finskakursen för vuxna fortsätter i höst.

12. Kommande sverigefinska verksamheter och arrangemang

- Sverigefinsk valborgsfirande 27 april
- Morsdagsfirande på Skeppsgården 12 maj
- Finsk film på Bio Borgen 15 maj
- IT-café för seniorer på Träffpunkt Pomona 13 och 27 maj
- Våga tala finska –kurs på Café Fridégard, våravslutning 20 april
- Finsk läsecirkel, våravslutning 30 maj
- Vårfest 1 juni, gemensam avslutning för samtliga finska verksamheter
- Sverigefinskt sommarläger för barn och unga 13–14 juni
- Sommarutflykt

13. Övriga frågor

Minoritetssamordnaren informerar samrådet om enkäten om det finska språket i Sverige, som Institutionen för språk och folkminnen (ISOF) genomför för närvarande. Syftet med enkäten är att samla in information om hur och i vilka sammanhang man använder – eller inte använder – det finska språket i Sverige. Enkäten kan svaras på finska och på svenska, och är den första i sitt slag i Sverige och genomförs som ett led i institutionens arbete med regeringsuppdraget att ta fram indikatorer för att kunna följa utvecklingen och användningen av nationella minoritetsspråk över tid.

14. Nästa samrådsmöte

Datum för nästa samrådsmöte är torsdagen den 12 september 2024 klockan 18.00

15. Mötet avslutas

Ordförande Catherine Öhrqvist (M) avslutar mötet klockan 19.00.

Ruotsinsuomalaisen neuvonpidon muistiinpanot 2024-04-18

Läsna: Karin Borgström, hoito- ja erityishuoltohallinnon hallintopäällikkö, Håbon kunta; Johnny Eriksson, apulaiskunnanjohtaja, Håbon kunta; Eila Glader, Håbon kunnan asukas; Raisa Holm, vähemmistökoordinaattori, Håbon kunta; Hannele Holmberg, vähemmistökoordinaattori, suomen kielen opettaja, Håbon kunta; Minna Hämäläinen, Yhteyskeskuksen työntekijä, Håbon kunta Orvokki Kanto, vapaaehtoinen, eläkeläisten vetäjä, varapuheenjohtaja, Bålsta Suomalainen Yhdistys; Anneli Keski-Pukkila, Håbon kunnan asukas; Aili Korhonen, Håbon kunnan asukas; Kari Kvist, varapuheenjohtaja, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Kirsti Kvist, Håbon kunnan asukas; Seija Marjakangas, Håbon kunnan asukas; Mari Niemi, Håbon kunnan asukas; Teija Rissanen, Håbon kunnan asukas; Jan-Erik Ruotsalainen, Håbon kunnan asukas; Mervi Tähtinen, Håbon kunnan asukas; Arvo Väisänen, Håbon kunnan asukas; Marja-Leena Väisänen, Håbon kunnan asukas; Catherine Öhrqvist, kunnanhallituksen puheenjohtaja, Håbon kunta

Linkin kautta: Mikko Peltola, Ruotsin kirkko; Ida-Maria Rydberg, kehitys- ja viestintäpäällikkö, Håbon kunta

1. Kokouksen avaaminen

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Catherine Öhrqvist (M) julistaa kokouksen avatuksi ja toivottaa osallistujat tervetulleiksi illan ruotsinsuomalaiseen neuvonpitoon, joka on tämän vuoden toinen kokous.

2. Edellisen kokouksen muistiinpanojen hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistiinpanot hyväksytään ja liitetään asiakirjoihin.

3. Muiden kysymysten ottaminen asialistalle

Asialistalle ilmoitetaan yksi kysymys, jota käsitellään kohdassa 13:

Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitoksen (ISOF) toteuttama kysely suomen kielestä Ruotsissa.

4. Suomenkielinen vanhustenhuolto: Karin Borgström, hoito- ja hoivahallinnon yksikköpäällikkö, sekä Jari-Matti Heikkinen, toiminnanohjaaja, hoito- ja hoivahallinto, kertovat nykytilanteesta sekä tulevan suunnittelusta.

Karin Borgström, hoito- ja erityishuoltohallinnon hallintopäällikkö Håbon kunnassa, kertoo, että vanhustentalo Pomona kunnostetaan. Suunnitelmana on, että yksi osastoista suunnataan suomenkielisille kunnanhallituksen päätöksen mukaan. Pomonan kunnostustöiden on suunniteltu päättyvän keväällä 2026. Borgström kertoo, että ruotsinsuomalaisen vähemmistön toivotaan osallistuvan suomenkielisen osaston suunnittelutyöhön, jotta sille saadaan ”suomalainen tunnelma”.

Suomea puhuvan henkilökunnan rekrytointi on vaikeaa, vaikka Håbon työntekijöillä suomenkielisyys katsotaan eduksi, kertoo Karin Bergström. Siksi hoivasuomen kurssien tarjoamista henkilökunnalle suunnitellaan ennen osaston avaamista suomenkielisille.

Kun Pomonan tilojen kunnostustyöt on tehty, saa Pomonan kohtaamispaikka käyttöönsä suuremmat tilat. Borgström mainitsee, että jatkossa mahdollisesti myös järjestetään suomenkielistä avotoimintaa.

Eräs neuvonpitoon osallistuva henkilö tiedustee, mitä tukea suomenkielisten palvelunkäyttäjien omaisille on saatavana. Håbon kunnassa on omaiskonsulentti ja asiamies, joka tukee vanhuksia ja toimintarajoitteisia. Heidät tavoittaa kunnan Yhteyskeskuksen kautta.

5. Yhteyskeskus tiedottaa

Suomenkielinen kuntaneuvoja, Minna Hämäläinen, rohkaisee neuvonpitoon osallistuvia käyttämään suomenkielistä nappivalintaa Håbon kunnan Yhteyskeskukseen soittaessa. Hämäläinen muistuttaa myös senioreille suunnatusta Digikahvilasta, jossa on mahdollista saada apua digilaitteiden käyttöön myös suomeksi.

6. Ruotsinsuomalainen kesäleiri sekä toimintaa lapsille ja nuorille

Håbon kunta, osa suomen kielen hallintoaluetta, suunnittelee yhteistyössä Enköpingin kunnan, Bålstan Suomalaisen Yhdistyksen ja opintoliitto Studieförbundet Vuxenskolanin kanssa kuukausittaisen toiminnan tarjoamista ruotsinsuomalaisille lapsille ja nuorille sekä kaksipäiväisen suomalaisen kielileirin järjestämistä Håbossa kesäkuussa 2024. Opintoliitto Vuxenskolan on hakenut rahoitusta Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitokselta (ISOF), joka on myöntänyt varat hankkeelle. Opintoliitto Vuxenskolan on ottanut palvelukseensa kaksi ruotsinsuomalaista nuorta Håbosta, jotka osallistuvat kevään aikana jo suunniteltuihin tilaisuuksiin ja järjestävät aktiviteetteja lapsille ja nuorille. Nuoriso-ohjaajilla on myös tärkeä tehtävä 13.–14. kesäkuuta järjestettävän kesäleirin suunnittelussa ja toteutuksessa. Syksymmällä he suunnittelevat ja toteuttavat omia aktiviteetteja ruotsinsuomalaisille lapsille ja nuorille.

Kesäleirin suunnittelu jatkuu. Ruotsinsuomalaiset lapset ja nuoret saavat mahdollisuuden tutustua suomalaiseen kulttuuriin musiikin, ruoan, askartelun, leikkien ja pelien, kuten pesäpallo, muodossa. Ilmoittautuminen leirille avataan 6. toukokuuta 2024.

Nuoriso-ohjaajahanke jatkuu vuodenvaihteeseen saakka, kesällä toiminta tauotetaan.

7. Kesäretki

Suomenkieliseltä lukupiiriltä on tullut ehdotus tehdä retki pohjoismaisessa museossa, Nordiska museetissa, parhaillaan käynnissä olevaan näyttelyyn *Nordbor*. Vähemmistökoordinaattori ehdottaa, että voitaisiin järjestää kaikille halukkaille avoin kesäretki. Neuvonpidon osallistujat ovat positiivisia ehdotukselle.

8. Suomen kielen hallintoalueen kesätyö

Håbon kunta, osana suomen kielen hallintoaluetta, on hakenut kesätyöntekijöitä kesälle 2024. Kesätyötä oli mahdollista hakea 1.–22. maaliskuuta ja tuloksena oli yksi hakemus. Kesätyöntekijä aloittaa kaksiviikkoisen työsarkansa ruotsinsuomalaisella kesäleirillä 13. ja 14. kesäkuuta. Työnkuvaan kuuluu sisällön tuottamista sosiaaliseen mediaan. Tällä tavoin kesätyöntekijä on mukana tuomassa nuorten ruotsinsuomalaisten ääntä kuuluviin.

9. Vähemmistöloordinaattoreiden opintomatka Axevallaan

Vähemmistökoordinaattorit suunnittelevat opintomatkaa Axevallan kansankorkeakouluun elokuussa 2024. Axevallan kesä on ruotsinsuomalainen kulttuuritapahtuma, joka järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1986. Koordinaattorien opintomatkan tarkoituksena on, että he saavat virikkeitä tulevia aktiviteetteja ja tapahtumia varten. Axevallan kesä tarjoaa hyvän tilaisuuden tavata ruotsinsuomalaisen vähemmistön edustajia eri puolilta maata, vaihtaa kokemuksia ja luoda kontakteja.

10. Fika på finska / Kahvittelua suomen kielellä

Syksymmällä on ajateltu järjestää lisää kieltä elvyttäviä aktiviteetteja. Kahvittelua suomen kielellä on keskusteluryhmä kaikenikäisille, jossa kaikki voivat vahvistaa ja harjoitella suomen kieltä eri keskusteluteemojen pohjalta. Hanke suunnitellaan toteutettavaksi yhteistyössä opintoliitto Studieförbundet Vuxenskolanin Uppsalan läänin osaston ja Håbon kirjaston kanssa. Neuvonpitoryhmä suhtautuu myönteisesti ehdotukseen ja vähemmistökoordinaattori jatkaa hankkeen toteuttamisedellytysten selvittämistä. Lisätietoa tästä julkaistaan kunnan kotisivulla kesää lähestyttäessä.

11. Toiminta- ja tapahtuma-arvioinnit

Ruotsinsuomalaisten viikot helmikuussa tarjosivat erilaisia toimintoja ja tapahtumia:

- 16 henkilöä näki elokuvan *Kupla / Bubblan* Bio Borgenissa 14. helmikuuta.
- Kirjastossa järjestettiin kehtolaulutyöpaja 17. helmikuuta, johon osallistui 11 henkilöä.
- Senioreille suunnattu Digikahvila Kohtaamispaikka Pomonassa tarjosi apua digilaitteiden käytössä suomen kielellä 19. helmikuuta.
- Ruotsinsuomalaisten päivää juhlittiin perinteisesti ruotsinsuomalaisten lipun nostolla 24. helmikuuta. Kahvitarjoiluiden lisäksi yleisö sai nauttia Heidi Lehdon ja Raimo Pajusen esityksestä ”Lupa haaveilla”. 30 henkilöä osallistui.

Helmikuun elokuvaesityksen lisäksi on Bio Borgenissa esitetty kaksi muuta elokuvaa: 13 henkilöä näki elokuvan *Neljä pientä aikuista* 13. maaliskuuta ja 23 henkilö tuli katsomaan elokuvaa *Spede* 17. huhtikuuta. Molemmat elokuvaesitykset järjestettiin elokuvateatteri Bio Borgenissa, alkoivat kello 18.00 ja niissä oli ruotsinkielinen tekstitys.

Suomenkielinen lukupiiri on tavannut kaksi kertaa tämän vuoden aikana ja kaksi tapaamista on vielä jäljellä. Lukupiiri jatkaa toimintaansa taas syksyllä.

Våga tala finska-kurssi on kokoontunut neljästi kevään aikana ja viettää kevätpäätätöitä 20. huhtikuuta. Suomen kielen kurssi jatkuu syksyllä.

12. Tulevat ruotsinsuomalaiset toiminnot ja tapahtumat

- Ruotsinsuomalainen vappurieha 27. huhtikuuta
- Äitienpäiväjuhla Skeppsgårdenilla 12. toukokuuta
- Suomalainen elokuva Bio Borgenissa 15. toukokuuta

- Digikahvila senioreille Kohtaamispaikka Pomonassa 13. ja 27. toukokuuta
- Våga tala finska –kurssi Fridegårdin kahviossa, kevätpäätjäiset 20. huhtikuuta
- Suomenkielinen lukupiiri, kevätpäätjäiset 30. toukokuuta
- Kevätjuhla 1. kesäkuuta, suomenkielisten toimintojen yhteiset päätjäiset
- Ruotsinsuomalainen kesäleiri lapsille ja nuorille 13.–14. kesäkuuta
- Kesäretki

13. Muut kysymykset

Vähemmistökoordinaattori informoi neuvonpitoryhmää suomen kieltä koskevasta kyselystä Ruotsissa, jota Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitos (ISOF) toteuttaa parhaillaan. Kyselyn tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, miten ja missä yhteyksissä suomen kieltä käytetään – tai ei käytetä – Ruotsissa. Kyselyyn voi vastata suomen tai ruotsin kielellä, ja se on ensimmäinen tämän kaltainen kysely Ruotsissa ja toteutetaan osana Isofin toimeksiantoa, jonka tavoitteena on ehdottaa indikaattoreita, joilla voi seurata vähemmistökielen kehitystä ja käyttöä ajan mittaan.

14. Seuraava neuvonpito

Seuraava neuvonpito järjestetään torstaina 12. syyskuuta kello 18.00

15. Kokous päätetään

Puheenjohtaja Catherine Öhrqvist (M) päättää kokouksen kello 19.00.